

Územní ekologické limity těžby v Podkrušnohoří: šance pro rozvoj kraje

Přes osmdesát vesnic a měst bylo od války v Podkrušnohoří obětováno těžbě uhlí. Vláda v roce 1991 rozhodla, že kraj se nadále nemá opírat o doslova dusivou kombinaci povrchových dolů, uhelných elektráren a těžkého chemického průmyslu – ale vydat se k lidem ohleduplnější cestou. Stanovila proto takzvané územní ekologické limity, které chrání zbývající obce před rozšiřováním těžby. Nyní se však opět debatuje o jejich zrušení. Ohroženy jsou hlavně Horní Jiřetín a Černice na Mostecku. Tento informační list shrnuje současnou diskusi o jejich dalším osudu.

Bourání obcí v Podkrušnohoří

V Podkrušnohoří bylo uhelným dolům od roku 1945 obětováno 81 obcí, včetně historického města Most [1]. Pětadvacet dalších vesnic v tomto kraji padlo z jiných příčin: kvůli třem

novým přehradám, různým průmyslovým projektům, vojenským cvičištím aj. Vystěhováno bylo asi 90 000 obyvatel. Protože bourání postihovalo stále další a další místa, mnozí místní lidé byli během svého života donuceni změnit domov až třikrát.

Prozatím jedinou obcí zbouranou po roce 1989 jsou Libkovice – úplně zbytečně. Důl Koh-i-noor, kvůli kterému padly, se pod ně nikdy nedostal a byl uzavřen. Rozhodnutí o likvidaci Libkovic padlo již v roce 1988. Demolice však začaly až koncem roku 1991. Bourání vyvolalo široký nesouhlas veřejnosti. Snahy o záchranu obce, které organizovalo Hnutí DUHA, se však nakonec nesetkaly s úspěchem. Panovala ale shoda na tom, že šlo o poslední obec, která padla těžbě uhlí. V otázce dalšího postupu velkolomu ČSA se v roce 1994 tehdejší ministr průmyslu a obchodu Vladimír Dlouhý vyjádřil, že „[n]epře-

kročitelná linie postupu těžby je stanovena tak, aby bylo jasné, že Horní Jiřetín nikdy bou-rat nechce“ [2].

Celkem bylo v Severočeské hnědouhelné pánvi v průběhu desetiletí naprosto zdevastováno přes 300 km² krajiny, z toho 90 % přímo těžbou. Doly zde postupně vyrubaly přes tři miliardy tun uhlí. Velká část kdysi kvetoucí kultivované krajiny s úrodnou půdou, sady, vyhledávanými lázněmi a jezery se proměnila v bezútesné území. Střídají se zde důlní jámy, výsypky, průmyslové areály a země nikoho zarostlá plevelnými křovinami. Silnice a železnice se mnohokrát překládaly. Řeka Bílina dokonce na několika kilometrech svého toku vede potrubím.

Územní ekologické limity

Proto vláda na podzim 1991 vyhlásila takzvané územní ekologické limity těžby. Šlo o hranice, jež zbývajícím obcím zajišťují ochranu před dalším rozšiřováním dolů. Spolu se zákonem o ovzduší, který elektrárny donutil snížit exhalace, tvořily hlavní částí balíčku určeného k ozdravení kraje. Později je ještě potvrdil územní plán Severočeské hnědouhelné pánve.

Limity pro jednotlivé doly a výsypky určují hranice, které nesmí povrchová těžba, respektive ukládání jejího odpadu, překročit. Chrání tak mimo jiné všechny obce, včetně hygienického pásma mezi okraji vesnic a nejzazším budoucím okrajem důlní jámy.

Těžební společnosti tak budou během několika desítek let těžbu utlumovat a postupně ji zcela ukončit. Kraj může krok po kroku pozvolna přecházet na jiná ekonomická odvětví a ozdravovat se.

Limity v podobě, kterou vláda schválila, představovaly kompromis mezi zájmy uhelných společností a potřebami obcí. Obětován dolům tak bude například vrch Farářka, který by jinak mohl tvořit přirozenou ochranu Droužkovic na Chomutovsku před hlukem a prašností z přibližujícího se dolu Libouš.

Význam limitů se však neomezuje pouze na ochranu obcí. Zároveň představují klíčový krok ke změně ekonomického směřování severočeského regionu. Kraj i díky nim mohl opustit výlučné zaměření na těžký průmysl a masivní povrchovou těžbu. Stanovení ochrany obcí mělo znamenat dlouhodobou jistotu pro jejich další rozvoj.

Vedle samotných územních ekologických limitů v Podkrušnohoří platí rovněž ochranné pilíře některých větších měst, průmyslových

areálů a dopravních koridorů, stanovené vládou již v roce 1963. Další ochranný pilíř z roku 1988 chrání před zničením zámek Jezeří, dominantu Mostecká stojící vysoko v krušnohorském svahu, a přilehlé arboretum.

Další bourání?

Těžební společnosti se ovšem uhlí pod vesnicemi nikdy nevzdaly. Mostecká uhelná už v roce 1994 připravila studii zbourání Horního Jiřetína a Černic [3]. Oficiální návrh na zrušení ochrany obcí se objevil v roce 1998 [4], ale neuspěl.

Ministerstvo průmyslu a obchodu roku 2003 navrhlo, aby nová Státní energetická koncepce výslovně obsahovala zrušení limitů. Nakonec vláda tento bod vypustila a nahradila jej záměrem ochranu obcí „*racionálně přehodnotit*“ [5]. Debata nadále pokračuje. Aktuálním předmětem sporu je rozšiřování velkolomu ČSA do míst, kde stojí Horní Jiřetín a Černice.

Zvažované prolomení limitů

Důl ČSA provozuje Mostecká uhelná společnost. Leží na úpatí Krušných Hor mezi Jirkovem a Litvínovem. Každoročně vytěží přibližně 5,5 milionu tun hnědého uhlí, tedy asi 30 % produkce MUS [6]. Těžba nyní pokračuje směrem k jámě již uzavřeného dolu Obránců míru. Budou tak využity i zásoby uhlí, které zde po ukončení provozu zůstaly nevytěženy.

Plán na zbourání Černic a Horního Jiřetína předpokládá, že by těžba pokračovala podle staré varianty z osmdesátých let jiným směrem: dále podél svahů hor a poté se stočila k areálu Chemopetrolu Litvínov. Tam by dospěla asi v roce 2060 [7]. MUS by tím získala dalších zhruba 255 milionů tun uhlí [7].

Vedle nuceného vysídlení obou vesnic se ovšem projekt potýká rovněž se značnými technickými riziky. Důl by těžil v obtížných geologických podmínkách pod mimořádně nestabilními svahy Krušných hor, které hrozí sesuvy [8]. Už v roce 1984 došlo pod vrchem Jezerka k mohutnému sesuvu asi čtyř milionů krychlových metrů horniny do těžební jámy, který ohrozil dokonce i důlní velkstroje; v červnu 2005 se sesuly další tři miliony kubíků. Geologové upozorňují, že těžba je v těchto místech riskantní [9].

V minulosti se uvažovalo také o bourání tří vesnic u dolu Libouš na Chomutovsku [4]. Ministerstvo průmyslu a obchodu Hnutí DUHA

potvrdilo, že o něm ve svých současných kalkulacích neuvažuje [10]. Prolomení ochrany obcí by ovšem znamenalo důležitý precedent, po kterém mohou následovat další projekty a případná těžba i v tzv. rezervních lokalitách.

Horní Jiřetín a Černice

Horní Jiřetín je se 667 domy poměrně velká obec. Sousední Černice (95 domů) tvoří jeho administrativní součást. Dohromady má obec asi 2000 obyvatel. Obě vesnice leží na samotném úpatí Krušných hor, první z nich dokonce vystupuje poměrně vysoko do jejich svahu.

Historie Horního Jiřetína sahá daleko do minulosti. Vesnice je poprvé připomínána už v roce 1263. Za pozornost zde stojí památkově chráněná budova pošty a původně gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie, který byl v letech 1694–1700 významným francouzským architektem Jeanem Baptistou Matheyem přestavěn na raně barokní.

Horní Jiřetín a Černice jsou nadějně vesnice, kde už nyní stoupá počet obyvatel a které mají dobrou šanci na další rozvoj. Návrh krajského územního plánu [7] shrnuje: „Vzhledem k poloze obce, kdy plochy pro bydlení se nacházejí pod zalesněným úpatím Krušných hor... lze očekávat se stabilizací obce zvýšený zájem o tyto lokality... zachování územně ekologických limitů v tomto území bude mít významné stimulační vlivy vedoucí ke stabilizaci obyvatelstva a k rozvoji území včetně podnikatelských aktivit přinášejících pracovní příležitosti.“ (str. 119–120)

Místní lidé začátkem devadesátých let dostali slib, že se další obce bourat nebudou. Vyhlášené limity těžby pro ně znamenaly dlouhodobou garanci: věděli, na čem jsou. Začali zde stavět a investovat. Vznikají nová pracovní místa. Soustavné zpochybňování jednou vyhlášené ochrany pro občany v Horním Jiřetíně a Černicích znamená nekonečnou nejistotu.

Naopak, zachování územních limitů těžby dává místním občanům optimistickou perspektivu: těžba v jejich sousedství skončí v roce 2017, tedy již za dvanáct let. Poté může nastat obnova narušené krajiny, takže postupně získají důstojné okolí své obce.

Dopady bourání pro sousedy

Zrušení ochrany před těžbou a zbourání Horního Jiřetína a Černic by samozřejmě znamenalo konec obou vesnic – navždy. Ale poškodí také okolní města a obce. Opět poslouží citace z návrhu konceptu územního plánu Ústeckého kraje: „Nepříznivé vlivy těžby na Litvínov jsou jedním z důvodů, proč Ú[zemní] P[lán] V[elkého]Ú[zemního]C[elku] Ú[steckého]K[raje] doporučuje variantu zastavení těžby na úrovni stávajících územně ekologických limitů.“ (str. 77) Rozšíření dolu znamená: „Dlouhodobé nepříznivé ovlivnění životního prostředí západní části Litvínova těžebními činnostmi (hlučnost, prašnost, ztráta jihozápadního krajinného zázemí s izolační funkcí vůči areálu Chemopetrol, vizuální kontakt s přetěženou krajinou) a omezení rozvojových možností západního okraje města.“ (str. 347)

Navíc rozšiřování dolu zmaří úsilí Mostecká zbavit se obrazu beznadějněho regionu, kde se nedá žít a nemá smysl podnikat: „Bariérou pro všestranný rozvoj Mostecká je přetrvávající negativní image prostoru, sociální skladba obyvatel a sociální nestabilita, vč. nejistoty dalšího osudu severního zázemí Mostu jako oblasti ohrožené dalšími těžebními aktivitami lomu ČSA.“ (str. 94)

Stanovisko obce

V obou vesnicích se záměr setkal s razantním odporem. V Horním Jiřetíně a Černicích se v únoru 2005 konalo místní referendum, které vystěhování odmítlo. Občané 96 % hlasů:

- odmítli vystěhování a zbourání obce,
- výslovně požadovali zachování vládních a krajských limitů těžby ve stávajících hranicích.

Podpora obcí v kraji

Horní Jiřetín a Černice společným prohlášením podpořilo přes 110 měst a obcí Ústeckého kraje, tedy více než 30 % z celkového počtu obcí v kraji [11]. Podepsané samosprávy se postavily za zachování obou vesnic. Zároveň ve stanovisku požadovaly po vládě a kraji, aby zachovaly územní limity těžby.

Podporu Hornímu Jiřetínu a Černicím vyslovil také Svaz měst a obcí České republiky. Na svém sněmu v květnu 2005 městské a obecní samosprávy prohlásily, že se v této věci svaz „ztotožňuje se současným stanoviskem zastupitelstva obce“ [12].

Ochrana obcí nadále platí

Vláda limity formálně vyhlásila ve třech usneseních, která se postupně týkala Chabařovic (č. 331/91), celého Podkrušnohoří (444/91) a Sokolovska (490/91). Mostecká uhelná společnost koncem roku 2004 vypustila informaci, že „1. ledna 2005...končí platnost třináct let starého vládního usnesení, které stanovilo územní limity těžby. Severozápadní Čechy se tak od Nového roku ocitají v právní nejistotě“ [13]. Není to pravda. Ochrana obcí platí a bude platit, dokud většina členů vlády i většina krajských zastupitelů nezvedne ruku pro návrh ji zrušit.

Příslušná usnesení vlády žádnou klauzuli o platnosti do roku 2005 neobsahují. Klíčový dokument má vedle přesného vymezení, kudy limity vedou, pouze dva body [14]:

- První nařizuje ministerstvům, tehdejšími okresními úřadům a báňským úřadům respektovat limity při vydávání různých dílčích rozhodnutí (například o povolení těžby) a také provést takzvaný odpis zásob. Ten-to úkol není nijak časově omezen.

- Druhý navíc ukládá ministrovi „vycházet z omezení dle bodu I. při koncipování státní energetické politiky České republiky do roku 2005“. Úkol zahrnout limity také do energetické politiky do roku 2005 samozřejmě neznamená, že poté ochrana obcí přestane platit.

Legislativa a ochrana obcí

Ministr průmyslu a obchodu a někteří další politici argumentují, že „jsou...limity...politickým rozhodnutím poplatným době, kdy nebyly nastavené standardní právní mechanismy“ a dnes již taková situace není. Obce i těžaři mají prostor pro jednání. Není proto nutné současný stav prodlužovat“ [15]. Přitom prý „[p]okud se bude debatovat o posunutí těžebních hranic, tak k tomu vždy bude muset být souhlas místní samosprávy“ [15].

Ale ve skutečnosti se příslušné body horního zákona prakticky nezměnily [16]. Současná legislativa (horní zákon a zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě) umožňuje povolit těžbu i přes výslovný nesouhlas dotčené obce [17]. Samospráva se i nadále k povolení těžby může pouze nezávazně vyjadřovat.

Báňský úřad bez obtíží rozhodne proti jejich vůli. Příklad: Obvodní báňský úřad v Liberci v dubnu 2003 povolil těžbu v kameno-

lomu na vrchu Tlustec [18] i přes nesouhlas města Jablonné v Podještědí i obce Velký Valtinov, kde se část dobývacího prostoru nachází [19]. Český báňský úřad posléze jeho rozhodnutí potvrdil.

Kraj dokonce nemá ani právo se vyjádřit. Rozhodnutí může ovlivnit pouze zakreslením limitů těžby do svého územního plánu.

Přitom stanovisko Českého báňského úřadu je dobře známé. Už v roce 1998 oficiálně navrhoval zrušení ochrany obcí a zbourání Horního Jiřetína a Černic [4].

Účelem územních ekologických limitů navíc není a nikdy nebyla regulace majetkoprávních vztahů. Výslovně byly vyhlášeny s tím, aby se staly „předmětem územního plánování“ [20]. Měly instruovat příslušné úřady, jak mají rozhodovat při správních řízeních.

Pro jistotu obcí, že nebudou zbourány a že naopak mohou dlouhodobě plánovat svůj rozvoj, je důležité zachování územních limitů těžby zejména v územním plánu Ústeckého kraje. Je totiž závazný pro státní správu i samosprávu s působností na území kraje: úřady jej musí ve svém rozhodování dodržovat.

Vyvlastňování?

Územní ekologické limity těžby – na vládní i krajské úrovni – mají navíc důležitý právní důsledek: určují veřejný zájem. Nejlépe tak brání nucenému vyvlastnění pozemků.

Ministerstvo průmyslu a obchodu v létě 2003 napsalo, že „i zrušení dnešní blokáce těžby hnědého uhlí (nařízení vlády z roku 1991) nemusí být dotažené do povolení jeho těžby, nebude-li existovat možnost, [sic] použít jako mezní případ, [sic] institut veřejného zájmu“ [21].

Zaměstnavatelský svaz důlního a naftového průmyslu, lobbistická organizace těžebních společností, ve svých připomínkách k návrhu Státní energetické koncepce (SEK) v červnu 2003 protestoval, že „zcela absentuje pojistný nástroj prosazení stěžejních priorit SEK, kterým je institut veřejného zájmu k případnému uplatnění např. proti spekulativnímu držení pozemků za linií těžby“ [22]. Ministerstvo průmyslu a obchodu tehdy takový požadavek označilo za „[s]právný...ale dnes obtížně prosaditelný. Zákon s tímto obsahem bude dnes politicky problémový“ [23].

Exhalace oxidu uhličitého

Spálení uhlí vytěženého navíc v dole ČSA způsobí exhalace zhruba 300 milionů tun oxidu uhličitého, hlavní příčiny globálních změn podnebí. Tento objem odpovídá kompletním českým emisím za více než dva a půl roku. ČEZ už anoncoval, že v případě zbourání Horního Jiřetína a Černic postaví uhelné elektrárny o výkonu 1320 megawattů navíc [24].

Česká republika patří se 12 tunami na obyvatele a rok mezi evropské rekordmany v exhalacích oxidu uhličitého [25]; je dokonce ve druhé pětici nejhorších průmyslových států světa [26].

Ochrana obcí a zaměstnanost

Bourání dalších obcí nevyřeší nedostatek pracovních míst na Mostecku. Dokonce ani nezabrání propuštění lidí z dolů. Pouze jej v jednom jediném případě (velkolom ČSA) odloží o několik let.

Studie Výzkumného ústavu hnědého uhlí říká: „V porovnání s variantou zachování ÚEL v podobě z roku 1991 se tak problematika zásadního řešení sociálně ekonomických důsledků ukončení těžby provozu dosavadních nosných odvětví, tj. hornictví a energetiky, na většině území regionu severních Čech odsouvá zhruba o 15 let...“ [27]

Během posledních dvanácti let propustila soukromá Mostecká uhelná společnost na 12 tisíc pracovníků. Nyní na třech svých lomech a v zázemí zaměstnává asi 4,5 tisíce lidí [28]. Spor o bourání obcí se týká jen jediného z nich. Dokonce tedy i když dolům nestály v cestě vesnice, propouštělo se v minulých dvanácti letech několikanásobně více, než kolik se dá očekávat v příštích dvanácti – do roku 2017, kdy bude zastavena těžba na velkolomu ČSA. Kraj má zároveň dostatečnou dobu na rekvalifikační opatření.

Další rozšiřování povrchových dolů by zakonzervovalo závislost regionu na těžbě a vyhánění lidí z domovů, včetně sociálních důsledků. Naopak postupný, do několika desítek let rozvržený útlum těžby umožňuje doživující doly krok za krokem nahrazovat perspektivními sektory.

Když v roce 1998 padl první návrh na zrušení územních ekologických limitů, tehdejší okresní úřad v Chomutově k tomu napsal: „Rozvoj tohoto území nemůže být neustále podřizován ekonomice báňských společností

...Zaměstnanost severních Čech nelze řešit prodloužením životnosti lomů, ale restrukturalizací stávajícího těžkého průmyslu a těžby surovin a podporou ekonomických činností s vyšší přidanou hodnotou, exportním zaměřením ekonomiky s kladnými dopady na platební bilanci státu.“ [29]

Dobrym příkladem, že zachování limitů povede k prosperitě obcí, je město Chabařovice: zde vláda zásoby uhlí v souladu s usnesením z roku 1991 opravdu odepsala.

Kupodivu se v debatě o zachování Horního Jiřetína a Černic vůbec nemluví o pracovních místech, která vzniknou, pokud se region vydá cestou šetrnějšího rozvoje s diverzifikací ekonomických odvětví. Zaměstnanosti na Mostecku také pomůže, pokud se zbaví image špinavé oblasti s nekvalifikovanou pracovní silou.

Rekultivace?

Uhelné společnosti někdy argumentují rozsáhlými programy rekultivací, kterými škody způsobené těžbou napravují. Tyto projekty skutečně navracejí zničenou krajinu do přijatelnějšího stavu. Rekultivace však rozhodně nejsou náhradou za původní, zničené území. Zbourané obce vrátit nedovedou. Chybí v nich lidské osídlení i další, po staletí vytvářené historické krajinné struktury.

Rekultivace také nejsou dobrovolným krokem důlního průmyslu. Jde o povinnost stanovenou horním zákonem. Doly dokonce musí příslušné částky odkládat na zvláštní konto. Jejich rozpočet je součástí nákladů na těžbu.

Očekávaná rozhodnutí

Klíčovým rozhodnutím o osudu Horního Jiřetína a Černic bude hlasování krajského zastupitelstva o konceptu územního plánu kraje, které se očekává ke konci roku 2006.

Expert, kteří návrh plánu pro kraj sestavili, v něm připravili dvě varianty: se zachováním obou vesnic a s jejich zbouráním. Zároveň ovšem výslovně doporučili první možnost: „Územní plán velkého územního celku Ústeckého kraje – etapa koncept, celkově posoudil územní problematiku **Krajinného prostoru lomu Ležáky a jeho zázemí (oblast lom ČSA)** a doporučuje **schválit územní řešení dle varianty A – zachovávající stávající územně ekologické limity těžby lomu ČSA, bez překročení do II. etapy těžby.**“ (str. 125; zvýraznění v původním textu). Zda politici bu-

dou doporučení respektovat, ukáže hlasování zastupitelstva.

Zároveň o osudu obou vesnic debatuje také vláda: prozatím nezávazně. Ministr životního prostředí zrušení ochrany obcí opakovaně odmítl. Formálně předložil návrh na odpis zásob hnědého uhlí pod Horním Jiřetínem a Černicemi. Předseda vlády a ministr průmyslu a obchodu v lednu 2006 oznámili, že se kabinet nebude věcí zabývat (tedy nezruší stávající, platné rozhodnutí o ochraně obcí) a ponechá rozhodnutí na kraji. V prohlášení přitom uvedli, že budou respektovat stanovisko místních lidí.

Další informace:

Analýza právní situace územních ekologických limitů a důsledků jejich případného zrušení připravená Ekologickým právním servisem a Hnutím DUHA je k dispozici ke stažení na: www.hnutiduha.cz/publikace/studie/uhli_pravni_analyza.pdf

Publikace Společnosti pro krajinu, která podrobně líčí hlavně úsilí o záchranu obcí a památek v Podkrušnohoří v 70.–90. letech je umístěna na:

www.prokrajinu.cz/vybor/limity.pdf

Kontakty:

Roman Klecker
Hnutí DUHA Ústí nad Labem
Telefon: 605 151 475
E-mail: roman.klecker@hnutiduha.cz

Petr Holub, vedoucí programu Energie
Hnutí DUHA
Telefon: 604 177 711
E-mail petr.holub@hnutiduha.cz

Prameny

- [1] Územní ekologické limity těžby uhlí v severních Čechách, Hnutí DUHA, Brno 1998
- [2] Rudé právo 17. 12. 1994
- [3] Problematika dlouhodobého rozvoje těžby lomu ČSA (výťah z technicko-ekonomického zhodnocení), Mostecká uhelná společnost, Most 1994
- [4] Posouzení stávajících závazných linií omezení těžby hnědého uhlí stanovených usnesením vlády ČR. č. 444/1991, Český báňský úřad, Praha 1998
- [5] Státní energetická koncepce, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Praha 2004
- [6] Výroční zpráva Mostecké uhelné společnosti 2004, MUS, Most 2005
- [7] Beránek, K., et al.: Územní plán velkého územního celku Ústeckého kraje – koncept, Atelier T-plan, Praha, duben 2005
- [8] Říha, M., Stoklasa, J., Lafarová, M., Dejmal, I., Marek, J., et Pakosta, P.: Územní ekologické limity těžby v SHP, Společnost pro krajinu, Praha 2005
- [9] Marek, J. (1998): Těžba hnědého uhlí a územní limity při úpatí Krušných hor, Uhlí-rudy-geologický průzkum 5 (10): 325–328
- [10] Martin Pecina, náměstek ministra průmyslu a obchodu: dopis Hnutí DUHA, 31. 10. 2003
- [11] viz tisková zpráva na www.hnutiduha.cz/clane k.php?art=297
- [12] Usnesení IX. sněmu Svazu měst a obcí ČR, 27. 5. 2005
- [13] Appian – časopis skupiny Appian Group, zima 2004, str. 3
- [14] Usnesení vlády č. 444/1991, kompletní znění viz www.hnutiduha.cz/clanek.php?art=266
- [15] Mf DNES 19. 5. 2003
- [16] Nezhyba, J., et Kotecký, V.: Návrhy na změnu územních ekologických limitů těžby uhlí: analýza právních argumentů a implikací, Ekologický právní servis-Hnutí DUHA, Brno 2004
- [17] zákon č. 44/1988. Sb. (horní zákon): § 18, § 28
- [18] Obvodní báňský úřad v Liberci: rozhodnutí č.j. 012701/03G, 7. dubna 2003
- [19] viz například usnesení zastupitelstva města Jablonné v Podještědí číslo 354/1999 a číslo 21/2002
- [20] Florian, J., Reichmann, F., et Novotný, V.: Územní ekologické limity těžby hnědého uhlí a energetiky v Severočeské hnědouhelné pánvi. II. důvodová zpráva, Ministerstvo životního prostředí, Praha 1991
- [21] Aktualizace Státní energetické koncepce, MPO, září 2003. Příloha číslo 8: SWOT analýza vývoje energetického hospodářství předpokládaného „Zeleným scénářem“, str. 7

- [22] Stanovisko Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu k návrhu aktualizace Státní energetické koncepce, Praha, 19. červen 2003, Uhlí-rudy-geologický průzkum 7/2003: 27–28
- [23] Aktualizace Státní energetické koncepce, MPO, září 2003. Příloha č. 7: Veřejná diskuse k návrhu státní energetické koncepce. Rekapitulace veřejné diskuse: Připomínky – stanoviska – podněty – návrhy na využití, str. 33
- [24] ČEZ News, září 2005: 27–30
- [25] Europe's environment: the third assessment. Environmental assessment report No 10, European Environmental Agency, Copenhagen 2003
- [26] Key world energy statistics 2005, International Energy Agency, Paris 2005
- [27] Svoboda, I. et Valášek, V.: Úloha hnědouhelné hornictví ve struktuře energetických zdrojů ČR z pohledu dlouhodobé perspektivy, včetně vyhodnocení dopadu na sociálně-ekonomický rozvoj regionu severozápadních Čech, VÚHU pro Hospodářskou a sociální radu Ústeckého kraje a Severočeské doly, Most 2004
- [28] Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2004, Úřad práce Most, únor 2005
- [29] Stanovisko Okresního úřadu Chomutov k návrhu zprávy pro jednání schůze vlády ČR „Posouzení stávajících závazných linií omezení těžby hnědého uhlí stanovených usnesením vlády ČR č. 444/1991“ zpracované Českým báňským úřadem Praha v květnu 1998, Chomutov, 1. 6. 1998

Vydalo Hnutí DUHA Ústí nad Labem, leden 2006

- A**› PO BOX č. 21, 401 00 Ústí nad Labem
- E**› usti@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.